

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Salmer i anledning af jubelfesten 1836

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Salmer i anledning af jubelfesten 1836", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_567-com-root.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

En del af punktkommentarerne og bibelstedshenvisningerne i læseteksten er udarbejdet på grundlag af oplysninger i Grundtvig: *Sang-Værk. Varianter, noter og registre* (1944-1964), bind 6; Dahn: *Salmehåndbogen* (1984) samt Kjærsgaard: *Salmehåndbog* (2008).

således.

i meget stort antal.

ikke længere.

dvs. til bys, til byen.

stærkt optaget af; med stærk lyst efter.

helt, rigtigt.

dvs. skjulte, dækkede.

døbefont.

endnu.

nadverbord, nadver.

endnu.

glædessangen for Herren, her: hos de kristne; egl. den sang for Herren, som kun kan synges i templet i Jerusalem, jf. Sl 137,1-4.

højlydt.

således.

tag det for pålydende.

rigtigt, for alvor.

af et ærligt hjerte.

dvs. bygget.

kalkmørtel.

byggesten.

svage afbildninger; noget forgængeligt uden varig værdi.

således.

slutter sig sammen (til en enhed).

bånd af roser eller bånd med rosenfarve; overført om, hvad der sammenknytter på en lykkelig måde.

således.

dvs. bygget.

gengivet; gendigtede.

nutiden.

“Giv mig, Gud, en Psalme-Tunge” er skrevet over Sl 92 i Det Gamle Testamente.

på rette måde.

lovprisning af dig.

på samme måde.

lovprise.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

her: under alle forhold; egl.: i såvel månens tiltagende fase ('ny') som i dens aftagende fase ('næ' eller 'næde').

udvirker, skaber for os.

rigtig, for alvor.

grundfæstet, urokkelig.

blæses bort.

således.

retfærdighed, retsindighed.

haver; salmens forlæg, Sl 92, taler på dette sted konkret om templets 'forgårde'.

plantet; dannet.

den del af en plante, som væksten udgår fra; her: om det menneskelige hjerte, som det sted, livet udgår fra, jf. Ordsp 4,23.

"Herren, han sagde til Herre min" er skrevet over Sl 110 i Det Gamle Testamente.

scepteret fra.

uforfærdet, frejdigt.

din krafts dag, jf. *Biblia* 1787; oversat med 'din kampdag' i *Bibelen* 1992.

præstedømme.

hoveder bryder (han) op; overhoveder knuser; hjerner anstrænger.

den direkte oversættelse af navnet Melkisedek, jf. 1 Mos 14,18-20, Sl 110,4 og Hebr 7,1-3.

"Hyggelig, rolig" er skrevet over Sl 84 i Det Gamle Testamente; 'hyggelig' betyder hjemlig, behagelig.

bo.

rigtigt, med rette.

allerede.

dvs. hedde, kaldes.

kan.

kigge ind, skue ind.

jordelivet med dets sorg og lidelse.

danner.

prangende, strålende.

hverdage (modsat helligdage).

som synes herlige for mennesker.

mon.

dvs. ligne, sammenlignes med.

Guds ord, bevinget af Helligånden.

bort fra jorden.

at regne for salig, frelst.

retfærdige, retsindige.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

“Fra Fordums Tid, vor Frelser-Mand” er skrevet over Sl 85 i Det Gamle Testamente.

nærede, følte.

lænker.

så forholdene brat forandrede sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

så forholdene brat forandrer sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

for brat forandrede forholdene sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

rigtig.

frydefuld lyd, glædeslyd.

da forholdene brat forandrede sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

rigtig, for alvor.

så forholdene brat forandrer sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

(evige) frelse.

herligheden.

når forholdene brat forandrer sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

yndefuldt.

på jorden, i verden.

når forholdene brat forandrer sig, jf. talemåden ‘bladet kan snart vende sig’, Mau 1879, bind 1, s. 238, og Grundtvig 1845, nr. 2.881.

“Paradis-Gaard og Folke-Vang” er skrevet over Sl 96 og lidt af Sl 97 i Det Gamle Testamente; “Paradis-Gaard” og “Folke-Vang” er metaforer for himmel og jord.

syng (gl. imperativ pluralis).

velsign (gl. imperativ pluralis).

meld (gl. imperativ pluralis).

herligheds.

lad fare (optativ).

dvs. (ud)basuneres, forkyndes.

underfuld.

det står dårligt til med.

skabte.

forud for ham går.

ypperlighed, herlighed.

fodspor.

kom (gl. imperativ pluralis).

lovpris (gl. imperativ pluralis).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

kom (gl. imperativ pluralis).

ofr (gl. imperativ pluralis).

kast (gl. imperativ pluralis).

knæl (gl. imperativ pluralis).

regnskabet's time, dommen.

syng (gl. imperativ pluralis).

fryd jer, lad jer frydes (passiv imperativ).

ofre, der frembringer vellugtende røg; røgelsesofre.

brus (gl. imperativ pluralis).

had nu, lad nu hade (gammel imperativ, 3. person, jf. Baden 1804, s. 106 og 189).

bryde frem.

salmen, som Grundtvig hentyder til her, tryktes første gang i Danmark i Hans Tausens *En Ny Psalmebog* (1553), blad 72r-73r. Grundtvig har kendt salmen i versionen fra Thomissøns salmebog (1569), hvor den findes under overskriften "Den 45. Psalme / Eructavit cor meum verbum bonum" (lat., mit hjerte har udtalt et godt ord), hvilket er ordlyden af Sl 45,2 i den latinske bibeloversættelse, *Vulgata* (heri Sl 44,2).

"Mig rinder i Hu et lystigt Ord" er skrevet over Sl 45 i Det Gamle Testamente.

høres, erfares.

et herligt, lykkeligt år; jubelår, dvs. et år, i hvilket mindet om en begivenhed højtideligholdes og fejres.

sammenlignes med.

bæger.

således.

herlige, fortræffelige.

bind om lænden, i bæltet.

intet menneskebarn; der spilles samtidig på, at Kristus kalder sig selv "menneskesønnen", jf. fx Matt 9,6.

afstamning, slægt.

afkom, efterkommer.

meget rene ('fuld-' har forstærkende betydning, men kan også blot fungere som fyldord i vers).

opholdsværelse for kvinder.

folkeviser, hentydning til visen om Svend Vonved, DgF nr. 18 D.

led, lem.

bevinget, åndfuldt ord.

meget stolt, storslået ('fuld-' har forstærkende betydning, men kan også blot fungere som fyldord i vers).

trone.

glædens.

utvivlsomt.

Kristus betyder 'den salvede'.

(velduftende) røgelsessky.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

kalkmørtel og byggesten.

kostbart guldindvævet stof.

tænk på.

vilkår og stilling som dronning.

en flok unge, ugifte kvinder.

ydmøgt.

klædt i fornemt mårskind (folkeviseudtryk).

guldkant.

forfædrenes.

dvs. mistet.

utvivlsomt.

meget vidt ('fuld-' har forstærkende betydning, men kan også blot fungere som fyldord i vers).

kongerejse (egl. pligtkørsel for kongen); med substantivformen af verbet 'age' spiller Grundtvig formentlig også på ordet 'ægteskab' (Rode 1996, s. 94).

englene (jf. Luk 2,13); himmellegemerne.

slægt.

jubilår, et herligt, lykkeligt år.

dvs. hebræerne, det gamle Israels folk.

dvs. datter.

sikker.

jubilår, et herligt, lykkeligt år

"*Christus* er vores! med ham har vi Alt" er til dels skrevet over Es 61.

ene og alene.

den højeste konges brud.

også.

for alle Guds børn.

dvs. udbasunerer, forkynder.

højlydt.

på en meget øm og elskværdig måde ('fuld-' har forstærkende betydning, men kan også blot fungere som fyldord i vers).

skal grønnes og blomstre og bære frugt (optativ).

det sørger filistrenes hære for; evt. i den betydning, at vingården er frugtbar, fordi den er gødet med filistrenes blod og lig (jf. Grundtvig 1956-1964, bind 6, s. 17).

styrke, kraft.

mange ('fuld-' har forstærkende betydning, men kan også blot fungere som fyldord i vers).

med dem.

stråle.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

forandrer forholdene sig nu.

således.

meld, udråb (gl. imperativ pluralis).

jubelår med god høst.

det skal kendes (optativ).

Anvendt litteratur

- Baden, Jacob (1804) *Forelæsninger over det danske Sprog, eller resonneret dansk Grammatik* [1785]. København
- *Biblia, / Det er / Den ganske Hell. Skriftes / Bøger, / Ved / Hans Kongl. Majests. / Vor allernaadigste Arve-Herres / Kong Christian / Den Syvendes / Christelige Omsorg, / med Fliid og efter Grund-Texten efterseete og rettede ? [sic] saa / og med mange Paralleler og udførlige Summarier forsynede* (1787). København
- *Bibelen. Den hellige Skrifts kanoniske Bøger* (1992). København
- Dahn, Helge (1984) *Salmehåndbogen. En gennemgang af den danske salmebog*, 2. udg. [1968]. København
- DgF, se Grundtvig, Svend (1853-1976)
- Grundtvig, N.F.S. (1944-1964) *Grundtvigs Sang-Værk. Samlet udgave*, udg. Uffe Hansen, Ejnar Skovrup, Th. Balslev & Ernst J. Borup bind 1-6, bind 6 (1956-1964): *Varianter, noter og registre*. København
- Grundtvig, Svend (1853-1976) *Danmarks gamle Folkeviser*, bind 1-12. København
- Kjærgaard, Jørgen (2008) *Salmehåndbog*, 2. udg., bind 1-2: bind 2 (2008): *Salmekommentarer - til salmerne i Den Danske Salmebog 2002* [2003]. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København
- Rode, Randi Habersaat (1996) *Barneglad og engleklog. Grundtvigs selvforståelse i Sang-Værk til den danske Kirke, I*. København
- Tausen, Hans (1983) *En Ny Psalmebog 1553. Faksimileudgave*, udg. Niels Knud Andersen [1553]. København
- Thomissøn, Hans udg. (1968) "Den 45. Psalme / Eructauit cor meum verbum bonum" i *Den danske Psalmebog, met mange Christelige Psalmer, Ordentlig tilsammenset, formeret oc forbedret*, blad 31v-33v [1569]. København